

Verslag bijeenkomst circulaire economie 14-06-2022

Op 14 juni 2022 organiseerde Regio Randstad een bijeenkomst voor de Statenleden van de vier Randstadprovincies over de Europese ontwikkelingen op het gebied van de circulaire economie. De bijeenkomst vond plaats in Circl in Amsterdam Zuid.

Catharina Lavrijssen (coördinator van de Randstadsamenwerking op Europese zaken) opende de bijeenkomst en gaf een korte toelichting bij het programma. Vervolgens werd de groep aanwezigen welkom geheten door Michiel Rijsberman (Europagedeputeerde voor de provincie Flevoland). Michiel vertelde de aanwezigen over de rol van de provincies in Brussel. Wanneer we samen, actuele standpunten naar Brussel brengen, dan kunnen we hier veel kansen mee benutten. Zo gaf Michiel het voorbeeld van Kansen voor West: een economisch stimuleringsprogramma dat d.m.v. de lobby van de Europese regio's 200 miljoen euro beschikbaar stelt voor investeringen binnen de Randstadprovincies. Hij gaf ook aan dat het essentieel is om aan te sluiten bij wat er in Brussel op de agenda staat. Het moet daar actueel zijn om een boodschap te kunnen laten landen.

Daarna vertelde Catharina Lavrijssen over de Europese ontwikkelingen rond de circulaire economie. Sinds 1972 is de Europese Gemeenschap al bezig met het oppakken van (grensoverschrijdende) milieuproblemen en zijn er Europese Milieu Actieprogramma's. Pas in 2015 kreeg de circulaire economie een plek in het Europese milieubeleid. Onder Luxemburgs voorzitterschap werd de circulaire economie benoemd als prioriteit en volgde het eerste Europese Actieplan voor de circulaire economie. De volgende spreker (Yasemin Çegerek) was destijds rapporteur circulaire economie.

Catharina vervolgde haar presentatie met een update over de huidige stand van zaken in Europa. De huidige commissie Von der Leyen heeft in 2020 een nieuw en ambitieus actieplan voor de circulaire economie gepresenteerd. Dit om follow up te geven aan het eerste actieplan en om de ambities op de circulaire economie in lijn te brengen met de doelstellingen die zijn geformuleerd in de duurzame groeistrategie van de Europese Commissie ('Green Deal'). Zoals aangekondigd in het actieplan is in maart 2022 het eerste pakket maatregelen over de circulaire economie gepubliceerd. Catharina besprak een aantal voorbeelden. Zoals het initiatief voor duurzame producten en de Eco design verordening. Dit zijn voorstellen om nieuwe eisen te stellen aan het ontwerp van producten die op de Europese markt worden verhandeld, bijvoorbeeld met betrekking tot reparatiemogelijkheden en het gebruik van gerecycled materiaal bij de vervaardiging van het product. Ook verwees Catharina naar de strategie voor duurzaam en circulair textiel en de herziening van de Bouwproductenverordening. Vervolgens blikte Catharina kort vooruit naar het tweede pakket maatregelen dat is aangekondigd voor juli 2022 en dat onder andere een EU-Beleidskader zal bevatten voor bio-based, biologisch afbreekbaar en composteerbaar plastic. Ook zal de Richtlijn over de behandeling van stedelijk afvalwater worden herzien.

Catharina lichtte toe dat de circulaire economie een doorsnijdend thema is, dat invloed heeft op eigenlijk alle dossiers die we in Randstadverband oppakken in Brussel. Het is belangrijk om het thema integraal te benaderen. Het team in Brussel volgt de voorstellen die worden gepubliceerd over de circulaire economie en signaleert wat de belangen en beïnvloedingsmomenten voor de provincies hierbij zijn. Het is mede aan de provincies om de Europese voorstellen te vertalen naar concrete beleid- en actieplannen. De volgende spreker zal ingaan op de vraag hoe je van beleidsplannen de brug kunt slaan naar Actieplannen. Vanuit haar ervaring als rapporteur circulaire economie tijdens haar

Tweede Kamerlidmaatschap en haar ervaring als Statenlid voor de provincie Gelderland, kan Yasemin hier vanuit verschillende perspectieven over vertellen.

Yasemin Çegerek gaat in op het feit dat het belangrijk is dat er partnerschappen worden opgezocht: het Rijk, de provincies, gemeentes en ondernemers moeten samenkomen om aan de circulaire economie te werken. Daarbij stipte Yasemin in het bijzonder aan dat er twee bubbels bestaan: een bubbel waarin de experts zitten die al heel veel kennis hebben over de circulaire economie en een bubbel met mensen die niet goed weten wat een circulaire economie inhoudt of wat de gevolgen zijn. Het is van belang om in de transitie naar een circulaire economie, deze twee bubbels te verenigen. Bijvoorbeeld door ondernemers, waaronder kleine zelfstandigen en het MKB, goed mee te nemen in de transitieplannen. Het is aan de Provinciale Staten om, in aanloop naar de verkiezingen volgend jaar, nu de balans op te maken naar waar de eigen provincie staat en welke ambities er gerealiseerd kunnen gaan worden. De circulaire economie biedt namelijk veel kansen, o.a. ook op het gebied van de arbeidsmarkt en werkgelegenheid en is een urgente opgave. Yasemin riep daarbij ook op om niet te bezuinigen op de Europese lobby. Zij gaf aan dat dit in het verleden ook al is gebeurd en dat dit tot negatieve (lange termijn) effecten kan leiden op de impact die provincies kunnen hebben in Europa.

De urgentie om de transitie naar de circulaire economie te versnellen en verdiepen werd ook benadrukt door Daan Ubachs. Hij is een duurzaam ondernemer in de mode-industrie. De textielindustrie is één van de sectoren die specifiek is benoemd door de Europese Commissie om via een geïntegreerde strategie de transitie naar circulariteit te versnellen.

Via zijn bedrijf Unrobe wil Daan de mode-industrie 'uitkleden' van haar slechte gewoontes. De mode-industrie is één van de meest vervuilende industrieën ter wereld en met slechte arbeidsomstandigheden voor werknemers in ontwikkelingslanden. Daan liet de aanwezigen foto's zien van sweat shops, ingestorte fabrieken en milieuvervuiling (zoals drooggevalen meren en textielbergen in de woestijn) door de kledingbranche. Veel bedrijven zijn op papier bezig met vergroening, terwijl dit in praktijk vaak slecht onderbouwde claims zijn die vooral zijn bedoeld om consumenten aan te sporen om nog meer kleding te kopen. Dit heet 'greenwashing' en zorgt ervoor, volgens Daan, dat de duurzame transitie wordt vertraagd. De Europese Commissie werkt aan een voorstel om green washing tegen te gaan en groene claims beter te onderbouwen.

Daan stelde de vraag of consumenten een rol hebben in de circulaire transitie. Zijn antwoord is ja. Door bijvoorbeeld te kijken naar de 'cost per wear' in plaats van naar de aanschafprijs bij het kopen van kleding. De cost per wear zijn de kosten van één bepaald kledingstuk gerelateerd aan het aantal keren dat je het kledingstuk kunt dragen. Door dit mee te nemen in de afweging, kunnen consumenten een duurzamere keuze maken. Ook gaf Daan aan dat het aanschaffen van lokaal (in Europa) geproduceerde kleding vaak duurzamer is, omdat er bijvoorbeeld minder transport nodig is en omdat er in Europa strengere productie eisen gelden bijvoorbeeld ten aanzien van het lozen van vervuilende stoffen die bij de productie van kleding vrij komen. Daan Ubachs noemde Portugal als goed voorbeeld met betrekking tot duurzame en circulaire productie van textiel.

Als ondernemer, gaf Daan de aanwezigen mee, dat provincies hier ook een rol kunnen spelen: geef zelf het goede voorbeeld door bijvoorbeeld duurzame bedrijfskleding in te kopen en stimuleer jonge ondernemers met duurzame ideeën.

Na deze interessante bijeenkomst, sloot Michiel het inhoudelijke gedeelte af met een korte samenvatting van de avond. De aanwezigen kregen de mogelijkheid om, tijdens een hapje en een drankje, met elkaar verder te spreken over de circulaire economie.

Meer informatie over de circulaire economie

De vier provincies streven er naar om de transitie naar een 100 procent circulaire samenleving in 2050 te hebben voltooid. Hieronder een aantal links (en bijlages), met daarin meer informatie over de beleidsvisies, actieagenda/strategie circulaire economie:

- Provincie Zuid-Holland: [Welkom - Onderweg naar een Circulair Zuid-Holland](#)
- Provincie Noord-Holland: [Actieagenda - Provincie Noord-Holland](#)
- Provincie Flevoland: [Platform Circulair Flevoland - Omgevingsvisie FlevolandStraks](#)
- Provincie Utrecht: [Beleidsvisie Circulaire Samenleving 2050, april 2021.pdf \(provincie-utrecht.nl\)](#)

Hierbij ook de link naar de onderzoeksopzet van de Randstedelijke Rekenkamer. Dit onderzoek is in uitvoering. Het onderzoek beoogt het in beeld brengen van de manier waarop de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland bijdragen aan de transitie naar een circulaire economie en wat de provincies van elkaar kunnen leren als het gaat om hun beleid en de uitvoering daarvan: [Onderzoeksopzet Circulaire economie \(provincie-utrecht.nl\)](#).